

LETTERS

R. SEPT. 16 1850 JAMESBURGH 23

R. R. C. C. C.

Չորս Արցաթեան. Գերատառն. Հիշեալի Հարգաւոր
 Տրամեթեանք արտի և հոգւոյ բաժնաւորաց զիս համարիմ ազգ
 առնել. Չորսմ Արցաթեան, զի քնկարաց զհամեմատին թուով
 'ի Սանկտսկայաքոյ, յորում ծանուցանէ ինձ մին 'ի բարեկամաց
 իմոց. թի- Սիակ Սելին Ս. և հոգեւոր իշխանի Մերոյ Աղոյ
 Կապտարոյ Բազմիմանի ազգութեանց, զուարթածացիկ արտանեանն
 ՅԱՆԱԿԱՆ, յետեւեցողով մի՛ հոտակի ի բոց, յանարանն ի արտնա
 թին Ս. և հոգեւոր Սանկտսկայաքոյ մարաւած մահուանն արդէ
 ծաղիկի վաղարձաւով, զտուեալ և 'ի կենաց. Այս անհնկալ գիւղ
 ունի՛ որ պարսկաց և անգլիացի արտնաթեանն անհնկալ արդէ հոգեւոր
 մահուանդ բնակիցոյ 'ի Բուսաստան, որոց քանձ 'ի մեծի յայտմ
 Արցաթեան՝ Տունն 'ի ազգութեանց Եղեալ և և զարդ և բարի
 բարեկամ և ազգամբ միմեարդ բազում բարեբաղն թեանց, զորս ազգ
 մի բ' ինդձեան հոյա վայելի 'ի հարհաց Հոգւոյ և բարոյ Բարեկամաց
 թեան, արիպէ զիս պարս համառու համեմալ ունացի առնել. Չ
 րում Արցաթեան, զի բոճարի լուրս սոս զբոյնացի 'ի թեւեթեւ Երգու
 ւայ որդիս շարժաւիթ, որոց աղագաւ. Աւոյ և Փորքն Սանկ
 բազում արտասուաց առաւ հանդիմանալ ևն հիշուց յայտմ հեան,
 ցորքան Այս Հոգւոյ կոյ 'ի վերայ առնուցի. Չորում Արցաթեան
 միշտ բարեկամով Պարսկոյ Բազմեան
 Երգեւորաց

1850. Գեղտեմբերի. 45.

ՀԱՄԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաւատարմութիւն որդեւորակերպութեան խնայանք, որ երբ հասնել է
 իսկ իշխանի քաղաքը լիցի իրաւաստութեամբ իշխանի խնայանք
 վանքի միակ որդեւոր. ՅԱՄԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ տարածում մահաւոր իշխանի
 համար. որդեւորը Սահակաց Ղեւոնդանի լիցի իշխան իշխանի
 բախտաւորակերպ Սահակաց Տեղաց լիցի իշխանի բախտաւորակերպ
 եկն, իւրեանց համար հոգեւոր պարտաւորութեան են համարել. իւր
 եանց կարեկցութեանը յայտնել. Քրիստոնէական պարտաւորութեան
 իշխանի

Նոյն օրը ժողովել են լիցի եկեղեցին սկսող երեսուն իշխան
 տրամալծեան իւրեանց, և ինդիկալ են որ վանք այն փողովաւոր
 հանդուցելոյն, առաջինից կիրակի օրն պատարագ մնալի, և ի վերջ
 պատարագին կատարելի հոգեւորական և մայրանք, որ մարտանքն
 լիցի իշխանի ինդիկալ իւր սակարկութեամբ առաջնայն միջնորդել
 պարհ հոգին առ ծնողս նորոս, և առջեւ նոյն համարակերպին որ կա
 բարանուն Քրիստոնէական հանդուցելութեամբ առնել այն անունակին
 կործակելին, որն սր բարեխնամն լիցի իշխան իւր ինդիկալին մոտ
 իշխանութեան կամեցաւ նոյն հաւատաց հանդէսն փորձելոյ համար, և
 առջեւ ի հասանել կիրակիէն ամենայն օրը եղեք Ղեւոնդանի առա
 մանին հանդիպել եկել են սուրբ եկեղեցին ի ժամ Սուրբ Սա
 տարդի և ի ժամ հոգեւորական պարտելոյ, բաղնալծելին ժողով
 վրէժն եկին ժողովելոյն լիցի եկեղեցին Հաւատարմութեան քա
 ղաքին, որովհետեւ միշտ փոխելայ և Սահակաց Տեղաց լիցի իշխանի
 վանքի տան բախտաւորակերպն, որ սկսեալ յառաջ լիցի իշխան
 նիսի լիցի իշխան, մինչեւ յայժմ զանազան եղանակաւ անկողնաւ
 շարունակեալ է, ամբար բերելով որ այս պարտաւոր դիպումն
 այն նահապետական ամեն սուր կաւակի մասնակցութեան կ'աղա
 նայ վերջնակէ, իւրեանց ազգութիւն խառնել են այն սկսող երեսուն
 ազգերուց յորդառաւ տրամալծեաց հետ, և ճշմարտեան կերպաւ
 զաւթեամբ պարտաւոր են առ լիցի իշխան, որ իսկ, որպէս լիցի իշխան
 ինդիկալ փոխանակ լիցի միջնորդութեան որդի Սեթ, նոյնիս և
 այս նահապետական տան հոգեւոր վերջնակ վերջնակ իշխան, որ կարողացաւ
 հաջորդական ճշմարտեամբ լիցի իշխան, ինդիկալ որդին ժողովել
 առնալոյ և օրհնութեան Յետ օրը այն Ղեւոնդանի որդեւորակ
 իւրեանց երախտաւորութեան նշանն կամելով զայն առ, հաւատ

տեղին խրեանց մէջ որ այն թուին սեպագեանաւ թիւը մինչեւ 'ի 15
որ կրնա իսկ նախ յիշատակն խրեանց որոնք մէջ խրեանց բոխան
դակ կենաց տեսնին Այսպիսի երախտադատութիւնն որ մեծապէս
զգուշի է եղել թէ նոցա ծնողաց և թէ ամենայն բարեմիտ հաստ
րակութեան, թէ արանց և թէ կանանց, եւ արժան համարեցոյ
Արարատաց թերթից վերայ դրուեալ. նախ քան այն որ Արարատաց
փառաց և ազգի պարծանաց համար մեծ բան պահանջուաւ և երկարոյ
որ համարեալ թէ նոյն կերպիւ և նոյն կարգաւ պատահել է ոյս
երախտադատութիւնը 'ի մէջ աշակերտաց շէնարանի, որ Կ'զանկին
Ա' տարւածն, 'ի Ղ շար, 'ի Սողոմէ, 'ի Ստարապոլ, 'ի Լազարովի,
և 'ի Ղ շիմ, 'ի Կ'րկորիկոյցիս, և 'ի Քասաղապիս իբրեւ միով
հողով ամենայն տեղ այն երախտադատութեան երախտադատութեան
դիմաց յոյց են տուել առ խրեանց բարեբարութեան մեծութիւն և անխոր
զան կարեկցութեան խրեանց հարց և արանց զգացմունքն մա
նուանց Ա' տարւածն, որ որ համարեալ թէ զարմացուցել են բո
լոր օտար ազգաց խրեանց երախտադատութեան յայտնի և անհնգեկ
եղանոր և յիշատակոր:

Այս երկու տեսակ համբաւն, թէ այն դուարթամայիկ արտաճու
յազգաւ ինն մահաւան բովորի գործն, և թէ միւս քաղաքաց Հայ
կանանց երախտադատութեան լուրն, երբ որ հասաւ և թէ թիւին, մե
շեանց Տեառն Սեպտեմբրի 1 ազգութեանց շէնարանի երախ
տադատութեան որ կ'եղարկն խրեանց հարց ջերմեամտութեան իրախտա
միւրի, պարտաւորութեան համարեան նշանէս տարածից Վերա
կէի ցուցանել և խրեանց դոհանակ և շորհանալ որոնք կարեկցու
կան զգացմունքը որ բոլոր այժմեան բարեմիտակ եղանաց երեւոյթ է
թէ բարեմիտ առաւել պիտի լինի քան դիւս քաղաքաց աշակերտաց
ջերմեամտութեան շէնարանի: Յետեւ արժանի է այն անգուղակուն արձան
ամենայն Հայոց ազգի եւ ոմնոյն կարեկցութեան, արգես միակ երեւո
յթ և ազգապարծանք Հայկազանն առն բովանդակ լոյսածառայ Այս
եկրութեան Վերայ խրեանց խրեանց մէջ:

Պատմութիւն

Մեկ երեւի մարդ որդին փախանեցաւ: Միւս եւս մեկը զրոյ
կը տանը բարձրաւ անդամի փայ, ծաւնը, բարեւ լինը, և աշտանակի լը

գաւառ, սղաւորքը շուրջ փակեցեալ, ծնորդը, եղբայրը, բարեկամը,
աղջականքը օգտու ժամանակին՝ բերին մէկ պանակիսահան, որ այն
հանդիսի պատկերը նկարէ:

Կիտրեց արհեստագէտ ճորտարը ամենայն հանգէսը, թէ մայրն
խօնակէս էր յաւատարմ, եղբայրն խօնակէս աշտատուաց մէջ
բնկրման, բարեկամը խօնակէս կարեկից և ցաւակից: Բայց երբ կամե-
ցաւ հօր պատկերը նկարել, չկարողացաւ հօրը երեսին մէկ տեսակ
զմարտութիւն տալ, որ նորա հաւայ կերբ կարողանայ յայտնել:
Հօրը երեսին մէկ փարապը ձգեց. կամելով յայտնել, թէ յայտնէս
ժամանակ՝ հօր կակիծը մէկ որ չէ կարող կամ լեզուու. օրտաձի,
կամ նկարել թիւնն արհեստով՝ դռնի հնարքով մէկ տեսակ ձեւի և նմա-
նութեան ներքոյ գնելով՝ կերպարանել:

ԿՐՕՆԵԼՆ

Քրիստոսի Խաչին:

Երբ որ Քրիստոս մեծ աւագ ուրաւթ օրը Եփեսոս քաղաքում,
ժամանակը հասել էր որ հողին աւանդէ՝ մեռնել, Խաչ Եփեսոս Խա-
չում՝ Կատուածածիկը տաւրին կանգնած բաց էր վնաս և տրտա-
սուք էր լծափառ: Կրակն էր կանգնած էր Քրիստոսի սիրելի աշա-
կերտը՝ Յովհաննէս Եւտրոսիկը: Երբ Քրիստոս Կատուածածին պառկե-
ցաւ կամ սգորաւ ժամանակը ստաց Ողորդի, Արքի. Դու որ մեռնեա,
միջ պիտի լինի պիտահեան իմ օրէի Կատուածածին Յիսուս կա-
մելով յայտ տալ թէ այնուհետեւ նորա սիրտի լինին նորա ողորդ,
ով որ Յովհաննէսի նման նորա սիրտի լինին նորա Կատուած լի-
նելի հաւատան, և նորա սիրտի մեղիկը բնութիւն, բարբի՛ն՝ մէկ
Յովհաննէսի նշանակալ լեւան առկը ձգելով, և Յովհաննէսին մտիկ
անելով, Խաչի վայելէ ասոց մերը. Կա Կա, Կա Կա:

Մէկ խնամատեղի դուստրա ժամանակը՝ համար տարացաւ. թէ
իւր մէկ հասարակն մեռել է և Կատուած լիզովելու իւր դան առաջ
Երբ որ աւարտեց, յետոյ ասոց տաւերաւոր. երբեմն բնութիւն

ԳԼՏՈՒԿԵՆ

Պարզաբանութեան մարտի

Որովհետեւ այսօր Եփեսոսին կ'հասարեւրէր Ղաթիկ Մարգարէի ճշմարիտ խոստածաճօր և Յորդ. Բժն. տունը. Թեպէս պէտք էր նորա փորրը կամ պատմութիւնը այս ակոյ կարմաւոր գրել, բայց մամանակին յարմար չ'տեսնելով, նորա կեանքէն միայն մէկ պիտի ոյս տեղ կ'գրաւէր, որով կ'յիմնեմք մեր լոկերդատիրաց մէկ համառօտ խրատման յարմարը տա. Թէ մարդ խառնապարտութեան ժամանակին իւր մի պարտաւորութիւնն պիտի առաջ միտքս բերէ:

Ղաթիկ խնայողութիւնը և Մարգարէ՝ երբ որ տեսաւ. Թէ Քերտուրէն իւր սիրելի ամուսնոյն ծնած անդրանիկ որդին մերձ էր մահ հիւանդացու, քնաց իւր տան վրէջ յարիչ, հանկ խնայողութեան զորքը և հանդերձները, հարսն. բուրձ, զանեղ պիտի մսիկը, շնոր զեռնի միտք, երեսը դրեղ հոգին, սխառ լոյ և արաւաւաւք խնդրել Ղաթուոյ, որ իրեն սցործի, և այն անմեղ երեխին խնայել, կեանքը կամ պարդիւն: Իւր ծառայքը իշխանը և խնայողութիւնը որ տեսան թէ խնայողութիւնը պարզա ընդ Ղաթուոյն է անդրաւ, իշխանը և սկսած զուտել, հոգալ և տալանդ: Բայց երբ որ հիւանդ երեխայն մեռաւ, զարհուրեցան, և ասացին մէկ զմեկու. Ի՞նչն որ այս երեխայն միայն հիւանդ էր, խնայողութիւնը պարտաւոր լաց, առաջ և կոծ էր մեռաւ. և թէ որ ոյժով խնայող մեռածը, որպէս ի՞նչ յառաջանալ թեան մէջ պիտի ընկնի: Բայ ծառայից փոխադրել ժամանակը խնայողութիւնը կայեցաւ. փոխելը, կործինք ստորաւ, և հարցուց. թէ ճիշմարիտ ասացէր ի՞նչ կոյ: Դասուցը փոխեցան տակու խնայողութիւնը երբոր հարկադրեց, ծառայքն էլ անձնորոշած պատմելին:

Խնայողութիւնը երբ որ խնայում թէ երեխայն մեռել է, վերջապետեղին, երեսը լոյաց, հանդերձները հարձու, և քնաց Քերտուրէին միմեծարեալ: Օտարները որ զարմացել էին ոյժ ընդմեջ միտք, հարցին Քերտուրէին, թէ խնայողութիւնը, այս ի՞նչ էր, որ արիւր:

Քանի որ երեխայն մահաւ փոխեղին արտա էր, լոյսի, պարկի, երբոր մեռաւ, փոխանակ լոյսի և պարկի՝ անխիմեցար, և միմեծար փոխար:

Խնայողութիւնը ասաց. ի՞նչն որ հիւանդ էր, յոյս ունիլ թէ Ղաթուոյն կարելի է որ ողորմի, այն պատմութեան շատ լոյսի, արաւաւաւքի

և արդարեայք ի այդ երբ անուայ՝ որ իմ՝ արարչսնքս չ'ըմբեցան, երե-
կայն մեռաւ, գիտեմ՝ որ Աստուած իւր գրած օրհնորք չի փոխելու
հնազանդ փնչոյ Աստուծոյ կրակոյ, և նորո՞ւ տղերսն թեան յանձնելոյ
ինձ և իմ՝ սղարմալ թիւեան, միտքս լիկի նորա արդարաւթիւնոյ և նո-
րա անշարի դժուար թիւեր, յամուրկեցաւք աւքիս արւստաւորք՝ որ նորա
բարորդ կամեայ բնորդեմ չ'լինել իշխոս ար լսելին՝ զարմացն թաղու-
տիկ կրկնցնումս թեանն ինչ հանձնութեանն և հնազանդութեանն վերայ

Սուտար

Բայ երեւելի և շաղմուղ ինձ - խնայատեղիք, որ համարեմ թէ
բարոյական խնայատեղութեանն առաջին փորձապետ եղաւ, և թէ երբ
բարոյակ մեջ ստացաւ շատ երեւելի աշակերտներ, որոց արմկեցոյ
նշմարիտ առաջնութեանն ճանաչարհք, արժանի եղաւ այն բարեբաղ-
դութեան, որ ամենեքեան, սկսան ճանաչել նրան առաքինի, բարե-
գործ, օրինակ բարի կրթութեանն, առաջնորդ ուղիղ վարդապետու-
թեան, և բարձր խնայատեղաց մէջ այնպէս, որ գործով՝ իւր ուն-
դեղ կանոնները կ'իտարեէր, և բոնիւ՝ իւր բարեգործութեանցն
կ'լինէր անուստ միայն

Առաջին խնայատեղութեան համարելով իւր անձին ճանաչելը, Սեփրատ
իւր աշակերտաց և ս այն կ'հանար ուսանել և ուսուցանիւ, և
իւր անձին համար օրհնք էր հաստատել՝ որ գործով այն կատարե-
լնք որ հարստութեան օղջամիտ բարհաւրդները և անորդութիւնն առա-
ջնութեանն եղաւ։ Զոյնք հաստատուն վարժարանն այլ ամենայն օրեղ
ունէր աշակերտք, իւր բարձր կեանքը, վարքը, բարքը, խօսակցու-
թիւնը՝ հանուն էր բարեգործութեանն

Սորա աշակերտաց մէջ երեւելի էին Աղանուն, Մարիսթենիս և
այլ բազում փիլիսոփայներ Սեփրատի առաքինութիւնները վերջու-
ղէս շատ նախանձաւորներ յառաջացուցին, և շատ վատ և միջ մար-
դիկ էրք որ հասան ինչպէս թեան՝ սկսան թշնամութիւն ունել
նորա անհնայն բաւ բաները դեպ ի վատը մեկնել։ Բայց իմ թէ
Սեփրատը իւր հաստատեմ ոքիւք չէ որ բոլորովին ստատ էր։ Սեփրատ
շատ յերկնաւոր էր իւր կրօնին, և աշակերտաց այն էր միշտ խորո-
տում, որ իւրեանց հաստատեմ հաստատ լինին։ Բայց իմ թէ Սեփ-
րատը երկատարաց բարքը վարքը արդիւնաւոր է որ ունաւ էր

Սոկրատես միշտ ստիպեցեալ էր նորոգ հետազոտելով օրինաց և իշխանաւ
 վարաց և ներքաթեանց համբերել. ծնողաց երախտիքը չմտանայ.
 Իւր վարժարանաթեան համար վարձ չէր առնում. և չէր կամենում
 որ աւարքներ թիւններու փաճառող լինի. Եթէ բարեկամք կամ իշ
 խանք աւերողք ընծայ կամ պարզ և ին տալիս, յետ էր դնողն յա
 նում. իւր աղքատութեան մէջ կամենում էր թիշով բաւականանայ,
 որ շնորհ չ'հարձակուի. Եւ յայնչ բաներն նորոգ երեսն ծեծանք էին շի
 նել թշնամիքը. Թէ տարի մէջ խոցառաւորութեանք. ծողը արին
 բայց նա զհանձնութեամբ միայն առնաց փրկովնմ. և երբ բազմա
 թիւնք դուրսեկը շինքները տնկած՝ կամենում էին ունենել. Թէ
 ո՞վ է ոյն Սոկրատես առած մարդը, որ այսքան խոցառաւորութիւն ևն
 բերում պիտի, նա կանգնեցաւ ոտքի վերայ, որ ըստ սեանեն. Ա եր
 ջանաւ իւր ոչանկերաց մէկը իշխանութեան համարով. միտքը դրեց
 որ օրերով ապանել տայ Երանուկ խորհուրդ. հաստատեցին իւր
 եանց մէջ սորոս թշնամիքը. Սոյա միջէն մէկը գնաց դատաստանին
 դանդաւարաւ. դատաւարները թշնամիք էին, սխառն անխառն
 թեանք հարցաւ վարձ անել և դատել. Եւ անկաւ դատաստանի
 մէջ յայնպեցաւ դործով սորա մեծ ուսարինութիւնը և զհանձ
 նութիւնը. Եւ ինչպեց դատաւարներին ոչորմութիւն, ո՞չ լաշից
 ո՞չ տրտաւանց, ո՞չ կնկանի կամ երեխանց տալու իշխանաց ու
 յերբ ձգեց, ո՞չ ճարտարութեան թանաքինցան, որ էնդարով
 դատաւարաց սիրտը դրուէ. ոյլ խնք կանգնեցաւ իւրեան համար
 պատասխան տալու. իւր տնկողութիւնը սարգ և յայնի մէկ պար
 կեւտ և գեղեցիկ համարձակութեանք տալիքը դրաւ.

Սորա բարեկամաց մէկը՝ որ ոյն ժամանակը ճարտասանից և առե
 նորաններու համարեն թէ առաջինն էր, շարադրեց Սոկրատեսը բեր
 նին մէկ սղգու. ճատագործ լին. բայց Սոկրատես շորհանալով թեանք
 յետ առեց. և միայն իւր օրակնչտ պատասխաններով, բայց սղգու
 ճշմարտութեամբ իւր թշնամիքուն և իւր ներդրուող դատաւարնե
 րուն այնպէս պատանձեցուց, որ նորոգ կամեցան նորոգ պատիժը ոյն
 գնել, որ սյնուհեռեւ նա տալին չ'տայ սղգու. Եւ Սոկրատես որով
 հեռեւ եօթմանառն տարեկան էր, իւր աւարքներ թիւններն իւր հա
 մար փահան էին, չ'կամեցաւ այլ ճանապարհաւ քառասուն տարուն
 իւր վարժարանութեան վերայ ոյն տրտաւքը գնել, և յանձն չ'ա
 ռաւ. այն տնկողութիւնը քառասունք թէ ընդ ի՞նչ բա
 նի եւս յովանաւոր համարում. Պատասխան տալից Սոկրատես եօթմ
 այն բանին իմ համարում սղգուին, որ այստեհեռեւ բանի որ էն.

գտնի ու՜ հասարակութեան ճանապ հենցադարին: Եւ ծնիւ
րիս՝ բայց համարձակ պատասխանեց կատգեցուց հորս անկրաւ դա
տու գններուն: Ե. վճիռ տալիւ որ ճշիւ կողմէն իմէ և մեռնի:

[illegible]

Երևոյ ծածկէջ, որ միտքը ստիպում է մնայ իւր աւարիտութեան և
Եւրոպայի միջին շրջանը պահելը անարտաւ և երբ հոգին դառնայ
արդար և անմեղ մարդու նման բնեցում:

Այլ շատ եղբայրներս անմեղ պահես թեան պատկեր, նորա թշու
միւր ամենեւեմն որոնցմն. մեկգլխու մասնեցին, և պարտ դատաւ
տաճառ գտապէցան, մեռան և արտոյնեցան: Սոկրատայ անտէր իւր
մահէն յետ՝ աւելի փառաւորվեցաւ, թէ երբ միջ պրծանեմք կանոյ
նկարչին նորա անուանիք և ստանար շինեցին: Արտաւն որ նորա մահուան
ժամանակը նկարիչ էր, նորա փրձին խոզերիւր, պատափաններէր, և
փորդապետութիւնները գրով աւանդեց, և զայն տեսնել պիտարհին, որ
Սոկրատ այն կատարեալութեան ժամանակը ունէր այն աւարիտութիւն
ներք, ինչ որ յետոյ Բասաւաճամարդը իւր սուր անտարանի միջ
մեղ աւանդեց:

ՄԵՆԵՐԱԿԵՊ

Հրէի Բաբելոնաց խոսք:

Այսմ երկրորդով լինելով յանկեց յորինել իշխայ այն ցարեի միջ
ցունեց ծաղկունքներու սերմ, և երբ լուսանէ իշխայ անպատմելի ու
լուսաւոյս իւր ծաղկունց պայծառութեան վերայ: Քաւանակը և կաւ
հանելու ստաւ: Այսմ գերանցին, և ոկաւ կարել զոգեմը, բայց
հաւան ցարեի հետ սկսաւ գլորել և գետնից թիւ ծաղկանքը
իշխայ արտոնեցաւ:

Այսմ մարգարէական հոգւով ասաց երեւի որ մեր որդիքը ևս
պայտիս պիտի մոխմանին իշխանի թիւ կարգաւ դայր մահը, ծնողք
ծերորոսմ իւրեանց պատկայ մահուան կոկիւր չ'տեսնելին, բայց թիւ
և հնարք, երբ ծաղկունք և ցարեի միտքն են սերմանաւ: Երեւի շատ
անդամ ծնողք պիտի զուակայ մահը տեսնեն, և արժանի չ'լինին
զուակայ ձեռով հոգ մանելու: Եւ յիշուի այս ամենայն դարձով
փորձեցին երբ որ Եւել մասնաւ հաւանի միջ մեռաւ: Այսմ և
Եւայ իւրեանց զուակի վերայ բացին, և իւրեանց ձեռքով հոգ
գրին թիւակաւ և յոժար էին որ իւրեանց մահը նորա մահուան փո
խարին ամեն և նորա ցիւղ մտանին:

ԲԱՐՈՅԵԿԷՆ

Ա-4.

Ստորման տակ է. սուդ մեռելին որ մի:

Կան այնպիսի աղբը՝ որ չեն հաստատը՝ թե կայ Հանդերձնալ
կեանք, կայ Բարոյութիւն և Գիտիւն, կայ Յարութիւն մեռելայ, այն
պատճառ իւրեանց մեռելի համար սուդ. Կենն, և ունին իրա ունը.
որովհետեւ նոցա կարծիքով՝ նոցա համար ամենայն բան մեքտայած
կրնի:

Բայց Բրիտանիայը՝ որ Կհոտատան դաստատանի, հասուցման,
յաւիտեանի կենաց, չէ՝ եղանակ՝ որ լին, սուդ. անն, որովհետեւ
մեռելայ անցաւ որ աշխարհէն դնայ անանցն, ժամանակաւոր կեանքէն
յաւիտեանի կեանք, ցաւալի միմէն՝ յանցաւ և անաշխատ միմուկ:

Հին և Նոր

Հին աստեղագիտիկները և ժողովի աշխարհագրիկները, որովհետեւ
չգիտէին թե ինչ որ հին աշխարհի երկր մասուհիներէն՝ որ եր
Կարողիւ, Բաւ և Բիբիկա, կայ և նոր աշխարհ, ինչ որ Կրոնէին
կամ Կոստոյանէին, մինչև Կիսիմատի ծայրը Կհամէր. իսկ այն տե
ղաց և այն կողմը՝ չէր անց կենալ նոցա գիտութիւնը կամ խորը
Բայց ինչ ժամանակ որ Բրիտանիայը Բարոյութիւնը դուրս եկաւ, ինն
ցաւ՝ որ այն հին աշխարհներէն աւելի՝ նոր աշխարհ ևս կայ, Ուիկտ
նալ դնաւ ման չեիւմ ճանապարհները պատուհոյ, և լկալ ստիւկուց,
որ հին աշխարհի աւելի՝ ը (հախաւի իւմ) կայ նոր աշխարհ, որ յե
տոյ ստիւկու. Բմբիկայ կամ չորրորդ մասն աշխարհի Բաւիս և ո
րանի որ նախահարը, նահապիւր, մարտիւրէր կոչին, մարդկան աղբին
թէպէտ Կքաղաքէին, սեկոյն, թե մեղադրաց և թե արդարաց միայն
դրաւտէն գիւղիւր Կիւնոյնէին. չկայր սնանիս մարդ, որ կարողանար
նոցա միայր դժգոյն հանել, և սորայութեան ճանապարհն եր զոյ
տալ. Երբհամէն խառնուցիւր Բատուած որ Բանանուցայ երկիրը
սկիտի տոյ նորա դուստրոյն, և Սոխիւր՝ տարաւ Երաւիլոցոյն այն
երկիրը, որն որ Բատուած խառնուցիւր Բարհամէն, և այն պատճառ

նաւ. ապա մէ, երկիր աւետեայ. Բ. Տարսնիս և այլ քաղաքացի որքան
որ մատաղ և մատաղանէն, միայն առ ժամանակեայ այս աշխարհի վերայ
քաւած լին և գործէին. Սողոմոն տաճար շինեց՝ այն ևս աշխարհի վերայ
Սողոմոնէք այն և քարոցէին, որ տաճարս կամ Երուսաղէմը Լաւ պա-
հնէ. և յիտոյ՝ երբ որ ժողովուրդս գերի գնաց, միայն այն յոյսը կու-
տային թէ միւսանգամ պիտի գերութենէն դառնան, և Երուսաղէմը
տաճարս շինուի. Բ. ինչ ժամանակ որ եկաւ Քրիստոս, և ինչ
աւետարանս տուեց, առաքելաց զգեց անհոյսն աւել, յայտնեց աշ-
խարհին, թէ կայ այլ պատահական աշխարհ, որ որ պիտի երթն
տրամաւանք մարգիկ՝ այն աշխարհէն դուրս գալէն յետ, որ կամպի
խնդրէս երկիր աւետեայ, կամ վերին Երուսաղէմ, կամ դաւա-
տայնական. կամ Երեւմ.

ԵՐԿՈՒ ՊԵՏԻՈՒԹԻՒՆ

Պատմութիւն Իսահակայ

Իստուած՝ Երրաստիսն որ պարգեւեց ժառանգ, Երրաստիս Տար-
սնիս տարեկանն էր, և իւր կէնք՝ Սորբա՝ ինձաւն տարեկանն Ե.ս երկու
ծերացած ծնողաց որդին էր Իսահակը, որ մէկ հասն էր, և այն
քան հարստացէաւ և մեծութեան միայնակ ժառանգը. Բայց երբ
որ Իսահակը եկաւ մեծացաւ, Իստուած՝ Երրաստիս Տարսնիս
և հազարեղութիւնը փորձել կամենալով, ասաց՝ այդ Իսահակ որդի որ
տաճարս այս ինչ լիւս, սար, և այն տեղ մատաղ արած իմ տաճարս Ե-
րաստիս հաւանդեցաւ. Իստուածը հրամայեց, աւաւ իւր մէկ հաս մաս
դուք որդին, Սողոմոնէն ծածուկ, անբաւ այն լեւոք, որն որ Իստուած
յոյց տուեց, և այն տեղ շինեց տեղան, զիցից փայտերը տեղանի վերայ
խորցիկէանան, կապեց խոյ որդւոյ ձեռները, զիցից այն փայտերու փայ-
տաւ գանակը, և երբ որ ուղի մտնէր, Իստուած փրկէն ճակ
տուեց, թէ մի՛ մտնէ իւր երկին, ևս ըս հաւանդութեամբք բաւ
կանեմ, որովհետեւ գու. առանց երկնաւթեան՝ հաստայ հաստաւ
թեամբ իմ կամարս հաւանդ գանակեայ. Երրաստի՝ ուրախացաւ, կար-
ծեց թէ Իսահակը նորմաւ. Ե. յաւրստութեան ժամանակը կամե-
ցաւ մէկ հաստայտան մատաղ անել, և ետաւ. որ ծառէն մէկ սխոր
է կախած տաւ. այն սխորը, և այն փայտից վերայ մատաղ ողոր
Իսահակից տեղ. Ե.ս հաւանդութեան համար Իստուած Երրա-
ստիսն ու. թէ միայն որ հեղեղե փրկեց, այլ և իւր որդին Յիսուս Քրիս-

տառ նորս ազգէն բնոյցեցոյց, և իւրեան արքայութեան մէջը որպէս
տանաւսէր կարգեց, մինչդի պիտահետե երանելի հոգւոց տեղը մինչև
այսօր դող Լաթահանս է տախմ, և Լաթահամ հոգը հաւանայ:

Ի հոգի հոգի Եւթեմիայի

Յանաւատ կենաց կուտանիս,
յարաւորս առաջ անմեղիս,
խորշակ մահուան տարածի,
անձ ըլլաւ առաջս պակասի
Բայ ծանօթ լեզբեր և հոգիս,
ա՛յ ապշմուն գաղափարներ,
ահա ՚ի ճէնջ հրաժարիմ,
փախով ելալոյ ՚ի շէրիմ:
Ի սոյն՝ ք զիս՝ զձ անտառք բռնէր,
յոյճէ՛ր հաղթ, մարք, եղբայր, և քորք,
զիս փոյթ զիսցէ՛ սուր ուխտէն,
յոգաւածքս այժմէն ապրտախէն,
Լեւին իմ է գին փրկութեան,
զիցամայ տանն խորցելան,
մեղադարաց ազատ միանն,
անմեղ կեանք իմ չքանան:
Ողոր իմ՝ ան գու մի՛ շատ չափը,
հոյս ուխտի ընտ մի՛ ներհակեր,
Ա՛տուած բարձրեալ՝ զ յոյս քո գիւր,
բէր զ զարդս իմ՝ մի՛ տխրէր
Իսկ քառերք առհմիկ յակորեան,
շարջ զինն կողմէ՛ք միաբան,
երգեցէ՛ք զերդ հարանութեան,
միշտ օծնեցէ՛ք զիմ փախման
Լ՛ստուած մեծ՝ փառք խորցելի,
լնկալ զիս՝ իւր զ հաւ կնգրկի,
կարե զ քո՛՛ Լեւի,
կարե դորդին Սարայի
Բարանեաց՝ վճիռ համանայ,
ո՛չ կորաց տալ մահուա խախտի,

Տէ՛ր՝ դու լե՛ր ինձ ոգնական,
դու հեշտ արած զիմ վախճան
Եղեկէլոյս՝ ծնողք չառախի,
Թողցին աւանդ զուսիկի,
Տէ՛ր՝ մո՛ւր նայմ՝ սիրտ արի,
մեղքեան դ՛մարմար դառն վախ
Ընարիկ՝ երանք հրեշտակայ,
առ Էրեկիւք հոն խեղաւարած՝
զիս հրաւիրեն յաղին բաց,
զիս հաղեն հարսն հօր փառաց:
Եկալին ջուրն իմ՝ հաղճուլեան,
փոխարկն՝ ի տառան Թաղման,
իմ՝ արձնազարդ հարանարան,
իսկ արդ խոր դեղեզման
Յուցե՛ք ինձ՝ զիմ մահաւ դարձի,
զուրկ զիս ցահաւ արձանի,
անդ արդ լիցաւք օրեկիւր,
օրհնեալ է Տէ՛ր, պեղծ են դերս

Յայտարարութիւն

Այս խմբից իւր շահու համար իմն արդէլ անց, պարտք չունիմ Ընթերցողներէն ինձ իրաւանքներ արդ անտէր հէջ խաբէլ արձանի:
Եւթ հէջ վեց արտադրող հոնն ինձ Ընթերցողներէն, ինձ խորանի ի
համ ինչ արտադրող:

Ընթերցողք Բարսեղանցիւն շտապ քի հարաւորակ լուսն Գիւնն է Թմբկայն հէջն
մանկէն ինչ արտադրող ինչն մանկէն արձանի:

Տարածան արտադրողն օգնուլ ինձ Գիւնարտադրողն է Ընթերցողք ինչն
Գիւնարտադրողն Գիւնարտադրողն Գիւնարտադրողն Գիւնարտադրողն
Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք

ՏՓԽԻՍ

Печатать продолжается
Трофимъ. Декабря 23 го. 1850 года.
Цесаря. Св. Синодъ. Т. Орбелъ.

Հայտարարութիւն Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք
Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք Ընթերցողք